

Predpoklady esoterního života: pravdivost - trpělivost - oddanost

Esoterní hodina, Kassel, 6. února 1910

Nejeden člověk, který začíná s esoterním školením, bývá velmi záhy zklamaný a říká, že si cvičení představoval mnohem energičtější a jejich účinek mnohem zásadnější. Ten, kdo si tohle říká, by si měl skutečně co nejdříve uvědomit, že je na velkém omylu, a měl by se maximálně vynasnažit tento omyl co nejdříve korigovat. Tím, co je málo energické, nejsou cvičení, nýbrž člověk. Tím, co je neúčinné, nejsou cvičení, nýbrž člověk, který je v sobě nepříznivě k účinnosti. Díky esoternímu životu se žák musí utát úplně jiným člověkem; ke starému musí získat nové.

V dřívějších dobách byl člověk postaven před rozhodnutí: esoterní školení, nebo smrt. Musel podstoupit cvičení a zkoušky, které, byl-li dostatečně zralý, vedly na esoterní cestu, anebo zstal při těchto zkouškách tak říkajíc v půli cesty: nastala fyzická smrt. Žák si řekl: Jestliže nedokážu zkoušky složit, jestliže dosud nejsem na esoterní život dostatečně zralý, pak pro mě nemá další život ve fyzickém světě žádnou cenu; bude lépe, projdu-li fyzickou smrtí, abych se v devachánu opravil na nové vtělení, které pak mě bude vést k esoternímu životu.

Dnes už taková cvičení nejsou možná, celá naše ústrojnost už k tomu není způsobilá. Nicméně žák by měl dospět k tomu, že mu veškeré fyzické dny bude lhostejné. Člověk se musí úplně proměnit. Kdo by však dnes chtěl tvrdit, že - po krátké době cvičení - překonal fyzičnost, ten se snadno oddává těžkému klamu. Žák musí být v číselném samém pravdivý. Pravdivost je první ctností, již si musí vydobýt ten, kdo chce vstoupit na esoterní dráhu; musí být sám v číselném až do krajnosti pravdivý.

Jiným kouzelným slovem pro esoterní usilujícího člověka je trpělivost. Ať pozoruje Slunce; ať si představí ducha Slunce, jak den

co den nechává Slunce vycházet a zapadat, jak to dává již po milióny let a po nepředstavitelně dlouhý čas ještě dále bude, aby Země vedla svůj život jejímu určení. Do této trpělivosti nechť se vžije a nemyslí si, že když nějaké cvičení nebude mít ani po těch, čtyřech, pětiletých letech žádný účinek, že je neúčinné.

Otčenáš, tato nádherná reprodukce sedmičlenné světové zákonitosti, je meditací velkého významu, kterou mnozí žáci vykonávají denně. Známe jednoho z těch, jež nazýváme Mistry moudrosti a souznění citu, jenž pravil: Otčenáš používám jako meditaci jen jedenkrát za měsíc; ostatní čas se snažím vyžít a utát se hoden toho, abych se směl ponořit byť jen do jediné věty této nádherné meditace. - Takový musíme mít duchovní postoj k meditaci: abychom se chtěli stát hodni toho, že ji smíme použít.

Theosofie není jen teoretickým studiem, nýbrž živoucí praxí.

V přírodě musíme pociťovat podobnosti. Za vším fyzickým je něco duchovního. Provádíme-li meditace správně, postupujeme-li na esoterní cestě, dospějeme záhy k tomu, že v sobě budeme pociťovat něco, co odpovídá dějům pozorovaným v přírodě: na jaře a v létě klíčení a růst; na podzim zármutek odumírání. Budeme to prožívat v ranním probouzení a večerním usínání. Jako my večer usínáme, tak vstupují rostliny na podzim do rostlinné noci. Zůstanou jen zárodky, v nichž spočívají schopnosti, získané během letního života. Tyto schopnosti se na jaře opět probouzejí k nové činnosti, tak jako se v nás zrána znovu probouzejí naše síly a schopnosti z předchozího večera. Znovu a znovu musíme usínat a probouzet se, ve dne používat své schopnosti a v noci sbírat nové síly. Za fyzickými rostlinami jsou vznesené duchovní bytosti, které vždy znovu musí na jaře kráčet k nové činnosti a na podzim, když zbude jen zárodek rostliny, se ponořit do rostlinné noci. Avšak tyto bytosti jsou natolik pokročilé, že jim stačí uskutečnit tuto změnu jen jednou během roku, zatímco člověk musí projít změnou usnutí a probuzení každých dvacet čtyři hodin. Pro ony vyšší bytosti už to zkrátka není tak často nutné.

Tento pocit splynutí s všudypřítomným duchem, s duchovním

světem nesmí zůstat jen frází. Musíme skutečně pociťovat, prožívat v sobě to, co spočívá skryto ve sledu jara, léta a podzimu, co spočívá skryto v ožívání a odumírání.

Při meditaci do nás vplývá duchovní život. Abychom tento duchovní život dokázali náležitě přijmout, musíme se vhodně připravit. Činíme tak studiem. Tak jako by Slunce, které vysílá své paprsky a svou silu, našlo jen prázdné místo, kdyby Země nebyla připravená a uchystána tuto silu přijmout a zhodnotit, nenalezly by ani naše meditace pudu pro svou účinnost; našly by takřka prázdné místo, kdybychom se nepřipravovali studiem, kdybychom se nečinili vnímavými pro duchovní život, který do nás vplývá meditací. Tak můžeme vidět makrokosmos v mikrokosmu.

Žák se má svým meditacím věnovat s veškerým zanícením, s největší oddaností a koncentrací. Svě každodenní myšlenky má naprosto odložit a otevřít se jen vznešeným duchovním silám. Meditující má každou meditaci pojímat jako oběť, jako obětní dým, stoupající k bohům. Přispíváme tím k harmonizaci a k pokroku, kdežto nízké, egoistické, sobecké myšlenky zavdávají důvod ke katastrofám, a žádné lidské ochranné prostředky nemohou zabránit těmto katastrofám, jak jsme jich v poslední době měli mnoho a jak budou ještě stále strašlivěji přicházet; ať proti tomu lidé dělají, co chtějí - ony budou přesto nastávat.

Ducha musíme mít na zřeteli, musíme mít v citu při všech našich činech, při všech našich myšlenkách. Z ducha jsme sestoupili, do ducha opět - obohaceni a zdokonaleni - vystoupíme.

V duchu spočíval zárodek mého tela ...

V mém tele spočívá zárodek ducha ...

Rudolf Steiner

GA 266/II